

Stručný přehled dotačních příležitostí v oblasti životního prostředí, energetických úspor a adaptace na změnu klimatu

1) Projekty zaměřené na energetické úspory veřejných budov

Národní plán obnovy (RRF)

- Výzva č. 12/2021 (Detail výzvy – NP ŽP (narodniprogramzp.cz))
- Příjem žádostí: 1.12.2021 - 30.9.2022
- Alokace: 3 285 000 000 Kč
- Prostředky jsou určeny vlastníkům veřejných budov na provedení energeticky úsporné renovace pomocí kombinace zateplení obálky budovy, včetně výměny oken, řízeného větrání se zpětným získáváním tepla, vnějších pohyblivých stínících prvků a účinných technologií snižujících spotřebu energie či zajišťujících efektivní výrobu elektřiny a tepla, primárně s využitím obnovitelných zdrojů energie.
- Můžou žádat obce, kraje, příspěvkové organizace, MČ, Obchodní společnosti vlastněné ze 100 % veřejným subjektem
- U výzvy je uvedena informace, že je zaměřeno primárně na zásobníkové projekty 146. výzvy OPŽP, kde byl velký převis úspěšných žádostí nad alokací výzvy, nicméně včera bylo ze strany SFŽP upřesněno, že všechny projekty, jak již předložené do OPŽP a čekající v zásobníku, tak také ty nově předložené, mají stejnou startovací pozici, není nastaveno prioritizace zvýhodnění pro projekty již předložené do OPŽP.
- Výzva je nesoutěžní, průběžná, při splnění všech kritérií bude rozhodovat čas předložení
- Příjem žádostí se spouští již 1.12. 2021, přičemž projekty již registrované do 146.výzvy OPŽP, které jsou v zásobníku, se mohou registrovat i sem a mít tak „dvě želízka v ohni“

Modernizační fond

- Výzvy v programu č. 7 ENERGOV budou vyhlášeny až po vyčerpání prostředků v NPO. Budou zde z pohledu energetických úspor v budovách podporovány obdobné aktivity jako v OPŽP 2021+, ovšem na rozdíl od OP ŽP mají být zaměřeny zejména na území hl. m. Prahy (vzhledem k tomu, že Praha jako více rozvinutý region nemůže na tuto aktivitu žádat v OPŽP 2021+).
- Na rozdíl od výzvy č. 12/2021 NPŽP jsou podporovány i výstavby nových veřejných budov v pasivním standardu a rovněž výstavba a modernizace obnovitelných zdrojů energie pro veřejné budovy – viz obrázek níže, podrobněji viz programový dokument Modernizačního fondu

- Zároveň celková alokace Modernizačního fondu se neustále dynamicky mění v souvislosti s cenou emisních povolenek a ještě na začátku roku se počítalo celkově s alokací 120 mld Kč, nyní díky rekordním cenám emisních povolenek se odhaduje alokace až na 300 mld Kč. Program ENERGOV má dle stávajících programového dokumentu tvořit 4 % alokace.

Obr. Program č. 7 ENERGOV dle programového dokumentu Modernizačního fondu

Program č. 7: Energetická účinnost ve veřejných budovách a infrastruktuře (ENERGOV)

Podpora komplexních opatření ke zlepšení energetické účinnosti a využití obnovitelných a nízkoemisních zdrojů ve veřejných budovách, budovách státu a veřejné infrastruktuře.

Předpokládaná alokace:
4% Modernizačního fondu

Cíloví příjemci podpory:

Veřejné a státní subjekty a jejich organizace, jako jsou školy, kulturní a sportovní zařízení, dále pak vysoké školy, veřejné výzkumné instituce, obchodní společnosti vlastněné ze 100 % veřejným subjektem, státní podniky, organizační složky státu, státní příspěvkové organizace, spolky, církve, fundace, ústavy apod., zejména na území hl. města Prahy.

Popis podporované oblasti:

Základním cílem je komplexní podpora revitalizace budov veřejného sektoru a veřejné infrastruktury s cílem snížení konečné spotřeby energie a využití OZE. Podpora dále klade důraz na zajištění vnitřní kvality prostředí v budově, adaptaci na změnu klimatu a využití z pohledu uplatnění inovativních technologií.

S výjimkou budov v majetku státu (státní příspěvkové organizace a organizační složky státu) bude podpora určena pouze pro realizaci projektů na území hlavního města Prahy. Některá podporovaná opatření bude možné financovat až po vyčerpání alokace příslušných fondů EU.

Příklady podporovaných opatření:

- snížení energetické náročnosti veřejných budov a veřejné infrastruktury,
- snížení energetické náročnosti systémů technologické spotřeby energie,
- výstavba nových veřejných budov, které budou splňovat parametry pro pasivní nebo plusové budovy.

Zároveň budou podporovány i aktivity spojené se zvyšováním využití obnovitelných zdrojů energie:

- výstavba a modernizace obnovitelných zdrojů energie pro veřejné budovy,
- výstavba a modernizace obnovitelných zdrojů energie pro zajištění dodávek systémové energie ve veřejném sektoru.

Jako doprovodná opatření budou podporována i opatření sledující:

- zlepšení kvality vnitřního prostředí budov,
- zvýšení adaptability budov na změnu klimatu.

2) Projekty zaměřené na hospodaření s vodou v obcích

Národní plán obnovy (RRF)

- Výzva č. 10/2021 Detail výzvy – NP ŽP (narodniprogramzp.cz)
- Příjem žádostí: 12.1.2022 - 31.8.2022 Alokace: 1 754 000 000 Kč
- Výzva se zaměřuje na finanční podporu efektivního hospodaření se srážkovou vodou na zastavěném území obcí a protipovodňových opatření se širokým využitím přírodě blízkých prvků.
- Žádat můžou kraje, obce, MČ, příspěvkové organizace, obchodní společnosti vlastněné ze 100 % veřejným subjektem
- Výzva je vyhlášena jako jednokolová nesoutěžní, při splnění všech kritérií bude rozhodovat čas podání
- Maximální výše celkové podpory na jeden projekt činí v případě podporované aktivity max. 100 % z celkových způsobilých výdajů, s výjimkou budování propustných zpevněných povrchů, kde bude podpora poskytována ve výši max. 50 % celkových způsobilých výdajů
 - povrchová vsakovací a retenční zařízení doplněná zelení (plošný vsak, průleh, průleh s rýhou, vsakovací nádrž)
 - dešťové zahrady (kombinace modré a zelené infrastruktury)
 - podzemní vsakovací zařízení s retenčním prostorem vyplněným šterkem nebo prefabrikáty
 - povrchové či podzemní retenční prostory s regulací odtoku do povrchových vod nebo kanalizace (suché retenční nádrže, retenční nádrže se zásobním prostorem, podzemní retenční nádrže, umělé mokřady)
 - akumulční podzemní nádrže na zachytávání srážkových vod a jejich opětovné využití (např. na zálivku či splachování WC)
 - povrchové akumulční nádrže navržené v přírodě blízké podobě, které budou doplňkově plnit i ekosystémové funkce výměna nepropustných zpevněných povrchů za propustné zpevněné a propustné povrchy se součinitelem odtoku každého z nových povrchů do 0,5 včetně (při součiniteli odtoku původního nepropustného zpevněného povrchu 1,0), při součiniteli odtoku původního nepropustného zpevněného povrchu nižšího než 1,0 musí být rozdíl součinitelů odtoku větší nebo roven 0,5
 - budování propustných zpevněných povrchů se součinitelem odtoku každého z povrchů do 0,5 včetně
 - výstavba střech s akumulční schopností (vegetační, retenční) se součinitelem odtoku 0,7 včetně

3) Projekty zaměřené na revitalizaci veřejných prostranství, parků, veřejné zeleně

Momentálně se řeší překryv v oblasti veřejných prostranství mezi dvěma operačními programy (IROP 2021 - 2027 a OPŽP 2021 - 2027) a stanovují se podmínky a kritéria. V rámci IROP má Praha přidělenou svoji alokaci ve výši 103,6 mil. EUR (EU podíl) jako více rozvinutý region (ne pouze v majetku HMP, veřejná prostranství i v majetku např. nemocnic, církví, OSS apod.). Pro HMP by nicméně měly být velké možnosti čerpání v této aktivitě. Aktuálně se diskutují podmínky s řídicím orgánem IROP (některé se jeví jako poměrně přísné: např. nutnost územní studie, architektonické či urbanistické soutěže, projekt vznikl na základě participace s občany či odbornou veřejností apod.) V programu OP ŽP, SC 1.3, který je financován z Fondu soudržnosti neplatí podmínky pro kategorie regionů, Praha tak může čerpat stejně jako jiné kraje.

Operační program životní prostředí 2021 – 2027

SC 1.3 Podpora přizpůsobení se změnám klimatu, prevence rizik a odolnosti vůči katastrofám

- zakládání a obnova veřejné sídelní zeleně

Zakládání a obnova ploch a prvků veřejné zeleně (parků, zahrad, sadů, uličních stromořadí, alejí, lesoparků, remízů, průlehy) a zlepšení jejich funkčního stavu včetně dokončovací a rozvojové péče

- tvorba nových a obnova stávajících vegetačních prvků a struktur

Založení a/nebo obnova vegetačních krajinných prvků – stromořadí, solitérní stromy, travobylinné porosty, meze, remízy, vřetolamy, průlehy, zasakovací pásy, zemní hrázky, svodné příkopy (stabilizace drah soustředěného povrchového odtoku např. zatravněním) přírodě blízkým způsobem

Obnova extenzivních sadů, které jsou součástí registrovaných významných krajinných prvků (VKP) nebo skladebných prvků ÚSES,

Založení a/nebo obnova skladebných prvků ÚSES a interakčních prvků,

Založení a/nebo obnova zatravněných pásů s doprovodnými dřevinami.

Předpoklad vyhlášení prvních výzev je v polovině roku 2022, Dotace max. 85 % CZV

Integrovaný regionální operační program (2021 -2027)

SC 2.2 Revitalizace veřejných prostranství – staveb krajinářské architektury s budováním zelené infrastruktury měst a obcí (např. parky, náměstí, návsi, městské třídy a uliční prostory, sídliště)

- ucelené (komplexní) projekty veřejných prostranství zaměřené na zelenou infrastrukturu (modrou i zelenou složku), veřejnou a technickou infrastrukturu a související opatření v řešeném území nezbytná pro rozvoj a zlepšení kvality ekosystémových služeb měst a obcí;

- revitalizace a modernizace stávajících veřejných prostranství
- základě architektonické soutěže a diskuse s veřejností řešící výměnu nevhodného povrchu za povrch umožňující vsakování a čištění srážkové vody, tvorbu nebo rozšiřování zelených ploch, instalaci retenční nádrže se závlahovým systémem, výsadbu stromů a další vegetace, umístění městského mobiliáře a vodních prvků, přístřešku se zelenou střechou a fotovoltaickými panely, lamp veřejného osvětlení s prvky SMART řešení, včetně sledování kvality ovzduší, úpravu technické infrastruktury pod řešeným územím v návaznosti na úpravu veřejného prostranství a výsadbu stromů;
- revitalizace a úprava nevyužívaných ploch
- Revitalizace řešící úpravu ploch industrialních zón, brownfieldů, opuštěných kasáren v širším centru města na základě územní studie veřejného prostranství a diskuse s veřejností – revitalizace území a vznik parku, vznik cestní sítě a propojení centra města přes park do okolní krajiny, výsadba stromů a vegetace, průlehy pro zasakování srážkových vod a vznik vodní plochy, umístění mobiliáře pro pasivní i aktivní odpočinek občanů a zkvalitnění ekosystémových služeb.

Národní program Životní prostředí

- Výsadba stromů – Výzva 4/2021
- Alokace: 200 mil Kč
- Výše podpory: 151 tis. - 250 tis. Kč/ projekt
- Míra podpory: 100 % způsobilých výdajů
- Místo realizace: veřejně přístupná místa, uzavřené vnitrobloky bytových domů
- Příjem žádostí: do 30. 12. 2023, nebo do vyčerpání alokace
- Jednokolový nesoutěžní systém výzvy
- Příjemci podpory: všechny subjekty s prokazatelným vztahem k místu realizace projektu (s výjimkou politických stran)

4) Projekty zaměřené na podporu efektivního nakládání s odpadními vodami a zásobování pitnou vodou

Operační program životní prostředí 2021 – 2027

SC 1.4 Podpora udržitelného hospodaření s vodou

Kanalizace a ČOV

- Výstavba a dostavba kanalizací – podpora oddílné kanalizace; jednotná jen v případě podchycení stávající jednotné kanalizace
- Výstavba ČOV (centrální ČOV, možnost decentralizovaného řešení - pro dílčí lokality) o Intenzifikace ČOV
- Opatření omezující vypouštění odpadních vod z odlehčení na kanalizaci (akumulační nádrže, retenční nádrže)

Vodovody, pitná voda

- Výstavba a dostavba vodovodů (přivaděče, rozvodné sítě pitné vody)
- Výstavba/intenzifikace zdrojů vody
- Výstavba úpraven vody
- Intenzifikace úpraven vody

Národní program Životní prostředí

Zdroje pitné vody

- realizace nových nebo regenerace/posílení stávajících zdrojů pitné vody (v č. instalace nezbytné technologie a napojení),
- realizace nových nebo zkapacitnění stávajících přivaděčů pitné vody (vč. instalace nezbytné technologie a napojení),
- vytvoření nového veřejně přístupného odběrného místa pitné vody tam, kde není vodovod realizován nebo kde kapacita stávajícího zdroje není dostatečná nebo neplní požadavky na kvalitu pitné vody.

Domovní čistírny odpadních vod

- vybudování soustavy domovních čistíren odpadních vod,
- podporovány DČOV do kapacity 50 ekvivalentních obyvatel (EO),
- pro oblasti, kde není možné z technického či ekonomického hlediska připojení ke stokové síti zakončené ČOV.

Norské fondy

Výzva 3B „Trondheim“ – vyhlášená výzva, předregistrované projekty

- Testování technologií i přírodě blízkých procesů na reálných provozech a poloprovozech vedoucích k aktivnímu snižování znečištění odpadních, a následně i povrchových vod mikropolutanty v podobě zbytků léčiv
- Alokace 94 mil. Kč
- 12 uchazečů – žadatelů (projektové náměty doporučené k dopracování žádostí)
- Druhé kolo výzvy otevřeno 24. 9. 2021
- Výstupy projektů – po dokončení představení ve spolupráci s Norskou environmentální agenturou ve formě mezinárodní odborné konference

Výzva 3A „Alesund“ – připravovaná výzva

- Zajištění vhodné infrastruktury a analytických metod pro identifikaci znečišťujících látek pokud jde o prioritní nebo sledované látky pro monitorování v oblasti vodní politiky
- Alokace 78 mil. Kč., výše grantu 5,2 – 19,5 mil. Kč, uvažovaná míra podpory 90 -100% CZV
- Plánované vyhlášení výzvy: 12/2021, jednokolová výzva
- Vítána přímá spolupráce s norským partnerem, další detaily výzvy aktuálně v přípravě